

BEYSCHLAG FERENC.

Irta: *Liffa Aurél dr.**

ERINNERUNG AN F. BEYSCHLAG.

Von *A. Liffa***

Nagy gyász érte az elmúlt év derekán a tudományos világot. Dr. Beyschlag Ferenc, a porosz birodalmi földtani intézet igazgatója július hó 23-án visszaadta lelkét a Teremtőjének. Mint mikor érett gyümölcs hull le a fájáról, úgy tekinthetjük Beyschlag-nak, élete 79-ik évében bekövetkezett halálát, amely pontot tett egy ismeretekben gazdag élet végére.

Bár személyesen alig ismerte közülünk valaki, elmúlása ennek ellenére közelebről érint minket, mivel 1916 óta társulatunknak tiszteleti tagja volt. Emléket állított nevének hazánkban is mindazok előtt, akik a hazai röggel és annak éretermékeivel foglalkoztak. Mert Beyschlag hazánk éreelőfordulásainak nagyrészt nem csupán az irodalomból, de főképen a helyszínen szerzett éles megfigyelései alapján ismerte. Tanulmányai különösen a trianoni béke óta elcsatolt erdélyi nemeséreelőfordulásokra terjedtek ki, amelyeket több ízben volt alkalmá — még pedig majd mindannyiszor nagy iparvállalatok megbízásából — a helyszínen véghez vinnie.

Mindezeknek összefoglalását képezik azok a nagy fejezetek, amelyekben P. Krusch- és I. H. L. Vogt-tal írt több kötetre terjedő „Lagerstätten” című közikönyvében a magyar éreelőfordulásokat ismertette.

A Magyarhoni Földtani Társulat értékelni tudta Beyschlag-nak nemcsak a hazai bányageológiai vizsgálatok, hanem általában a földtani tudomány terén kifejtett munkáját és azért önmagát tisztelte meg, midőn ennek elismeréseképen, a már világszerte nagy hírnévnek örvendő tudóst Schafarzik Ferenc és Szontagh Tamás javaslatára tiszteleti tagjai sorába választotta. Szorosabb kapcsolatot a hazai tudományos körökkel csak annyiban tartott fenn, hogy — mint egyúttal a berlini bányászati akadémia tanára — szívesen foglalkoztatta rátermett tanulmányait egy-egy doktori értekezés megírása alkalmával a magyar éreelőfordulások beható tanulmányozásával. Ezt különösen előmozdította néhai id. Lóczy Lajoshoz fűzött barátsága, aki

* Felolvasta a Magyarhoni Földtani Társulat 1936. évi február 5-én tartott LXXXVI. rendes közgyűlésén.

** Siehe Seite 21.

mindig tudott módot találni arra, hogy tanítványai egy tapasztaltabb hazai geológus kíséretében végezhessek el feladatukat.

Igy volt nekem is alkalmam egy ízben egyik tanítványával R. Willmanns szigorló bányamérnökkel a nyári felvétel egy részét a krassószörényi kontakt területen, még pedig Vaskón együtt tölteni. Ekkor láttam mily messzemenő előrelátással gondoskodott idegenbe küldött tanítványának nemcsak a szellemi szükségleteiről, hanem egyben mindarról is, ami testi épségének a biztosítására szolgál. Mert Beyschlag F. hazánk biztonsági viszonyai iránt úgy látszik nem viseltetett vajmi nagy bizalommal s így történt, hogy ajánlatára fent nevezett tanítványa, egész sor fegyverrel látta el magát midőn e bányavidéknek a területére lépett.

Beyschlag Ferenc a magyarországiaknál sokkal nagyobb ntázásokat tett nemcsak Európa különböző országaiban, hanem más kontinenseken is. Az így szerzett töménytelen sok tapasztalatainak köszönhette azt az óriási nagy áttekintést, amellyel nemcsak az ércelőfordulások, hanem a só, szén, petróleum stb. terén rendelkezett. E rendkívül nagy ismeretmeget tükrözi vissza — nagy számú értekezésén kívül — a már fennebb idézett és az egész földkerekségének az előfordulási viszonyait felölelő munkája, amely nemcsak az elméletnek, de a gyakorlatnak is nagy szolgálatokat tett. De nagy szolgálatot tett a tudománynak Beyschlag még, hogy a bolognai nemzetközi geológiai kongresszus részéről a porosz birodalmi geológiai intézetre bizott „Europa internationalis geológiai térképének“ a szerkesztését elvállalta s azt, valamint a velejáró óriási nagy munkát részben maga, részben munkatársai segítségével a legnagyobb sikerrel keresztül vitte. De nagy része volt azonkívül még a Föld átnézetes geológiai térképének a W. Schriell által vezetett szerkesztésében is.

Beyschlag Ferenc nemcsak mint a porosz földtani intézet igazgatója, de egyben — mint már fennebb jeleztem — mint a berlini bányászati akadémia tanára is nagy érdemeket szerzett magának a bányászati tudomány fejlesztése körül. Kezdetben mint magántanár az érctelepekről, később, mint rendes tanár a földismeret és teleptanból tartott, — a világ minden tájáról felhozott példákkal illusztrált — előadásokat. Végül, midőn sok irányú elfoglaltsága egyre nagyobb mértékben nehezedett rá, csak a só- és széntelepekről tartott rövidebb kollégiumokat.

* * *

Ha ezek után, mint embert kívánjuk megismerni, — mások állításaira támaszkodva — jó szívű, szolgálatkész embernek mondhatjuk, aki — mint fennebb is láttuk — a tudománya iránt érdeklődőket készséggel a legmesszebb menő határokig támogatni képes.

1856-ban Karlsruheban született. Édes apja Beyschlag

Willibald udvari prédikátor volt, ki később mint teológiai tanár szerzett jó hírt nevének. Középiskoláinak elvégzése után a berlini bányászati akadémiára iratkozott. Mintán doktori oklevelet nyert, a porosz birodalmi geológiai intézethez nevezték ki 1883-ban. Tizenhárom évvel később, azaz 1896-ban már osztály-igazgató, 1901-ben a földtani intézet másod igazgatója, 1907-ben pedig a bányászati akadémia igazgatója lett.

Beyschlag Ferenc, mint az elmondottakból is látható, gyorsan haladt a tudományos pályán, a hol sok oldalú ismeretei nemcsak a geológia, hanem a bányászat terén felmerülő kérdésekben is vezető szerepet biztosítottak neki.

Miként embertársai iránt jószívűség, úgy szakvéleményeiben is optimizmus jellemzi egyéniségét.

Végül még csak annyit legyen szabad felhoznom, hogy a Magyarhoni Földtani Társulat néhai tiszteleti tagja emlékének óhajtott áldozni, midőn a mai közgyűlésen e rövid emlékezés keretében, sokoldalú tudományos tevékenységére rámutattunk.

* * *

F. Beyschlag, der ehemalige Präsident der Preussischen Geologischen Anstalt war seit 1916 Ehrenmitglied der Ungarischen Geologischen Gesellschaft. Diese Anzeichnung war ein Beweis unserer Anerkennung dafür, dass dieser hervorragende Gelehrte die auf die Naturschätze des ungarischen Bodens bezüglich- en Kenntnisse nach allgemeinen Gesichtspunkten aufarbeitete.

In der am 2. Feber 1936 abgehaltenen LXXXVI-sten Generalversammlung der Ungarischen Geologischen Gesellschaft wurden die hohen Verdienste des Verstorbenen in einem Nachruf gewürdigt.